

TIESĪBAS UZ KRIMINĀLPROCESA PABEIGŠANU SAPRĀTĪGĀ TERMIŅĀ *RIGHTS TO THE COMPLETION OF CRIMINAL PROCEEDINGS IN A REASONABLE TERM*

Nauris Timofejevs

Rēzeknes Tehnoloģiju akadēmija, naurist95@inbox.lv, Rēzekne, Latvija
Zinātniskais vadītājs: **Dainis Mežulis**, Dr.iur., asociētais viesprofesors

Abstract. *The publication is dedicated to reflect problems related to the completion of the criminal proceedings within a reasonable time. The author analyzes the judicial decisions, opinions of legal experts, Criminal procedure law, Criminal law. The nominated hypothesis is the rights of victims with regard to a reasonable time are incomplete.*
Keywords: *accused, criminal proceeding, reasonable time, victim.*

Ievads

Šajā rakstā tiek pētīts jautājums par tiesībām uz kriminālprocesa pabeigšanu saprātīgā termiņā. Veicot šo pētījumu, tika noskaidrots, ka viena no galvenajām problēmām ir saistīta ar pārkāpumiem attiecībā uz cietušas personas tiesībām, lai kriminālprocess būtu pabeigts saprātīgā termiņā. Šo tiesību neievērošana ir būtisks cilvēktiesību pārkāpums, tāpēc pētījuma ietvaros piedāvāts izdarīt grozījumus Kriminālprocesa likumā.

Kriminālprocesa ilgums un tiesības uz kriminālprocesa pabeigšanu saprātīgā termiņā jau kādu laika posmu tiek uzskatīts par vienu no aktuālākajiem kriminālprocesuālajiem jautājumiem.

Pētījuma mērķis ir izpētīt tiesību uz kriminālprocesa pabeigšanu saprātīgā termiņā saturu un īstenošanas mehānismus, jo šo tiesību garantēšana ir viens no kriminālprocesa pamatprincipiem.

Pētījuma objekts ir personas tiesības uz kriminālprocesuālo attiecību atrisinājumu saprātīgā termiņā. Pētījuma priekšmets ir kriminālprocesuālās normas, kuras regulē šīs tiesības, kā arī doktrīna un judikatūra, kur risināti šo tiesību interpretācijas jautājumi.

Pētījuma ietvaros tiks veikti sekojoši uzdevumi:

- 1) saprātīga termiņa satura izpēte;
- 2) saprātīgu termiņu regulējošo normatīvo aktu analīze;
- 3) tiesu prakses un doktrīnas izpēte lietās par saprātīga termiņa ievērošanu.

Rakstā tiek izmantotas šādas pētniecības metodes:

- 1) vēsturiskā metode – tiek noskaidrots, ar kādu mērķi tika ieviestas personas tiesības uz kriminālprocesa pabeigšanu saprātīgā termiņā;
- 2) loģiskā metode – tiek pētīts rakstā iekļauto jēdzienu nozīme, to saturs;
- 3) dedukcijas metode – tiek veikta loģiska slēdziena veidošana no pieejamās informācijas;
- 4) indukcijas metode – tiek veikta loģiska slēdziena veidošana, kas apstiprina pieejamo informāciju;
- 5) literatūras analīzes metode – tiek analizēta pieejamā literatūra, normatīvie akti, judikatūra, kura tika atlasīta saistībā ar izvēlēto tēmu;
- 6) modelēšanas metode – tiek meklētas problēmas un rasts to risinājums;
- 7) salīdzinošā metode – tiek salīdzināti tiesu spriedumi saistībā ar tiesībām uz kriminālprocesa pabeigšanu saprātīgā termiņā;
- 8) aprakstošā metode – tiek veikta saprātīga termiņa detalizēta izpēte.

Veicot pētījumu, autors izvirza hipotēzi, ka regulējums saistībā ar cietušās personas tiesībām uz kriminālprocesa pabeigšanu saprātīgā termiņā ir nepilnīgs.

1. Saprātīga termiņa jēdziens, tā ievērošanas problēmas

Saprātīgs termiņš ir piepildāms jēdziens, to nevar izteikt konkrētos skaitļos. Tas ir individuāli nosakāms katrā konkrētā gadījumā (*Meikališa, Strada-Rozenberga, 2011*).

Jēdziens saprātīgs termiņš ir saistīts ar interpretācijas jautājumu (*Līvmane, 2014*). Katra persona to var uztvert dažādi. Saprātīgs termiņš ir laika perioda jēdziens. Kriminālprocesa likuma 14. panta pirmajā daļā ir teikts, ka saprātīgā termiņā nozīmē – bez neattaisnotas novilcināšanas (*Kriminālprocesa likums, 2005*). Neattaisnotu novilcināšanu izvērtēs tiesa, ņemot vērā, lietas sarežģītību, procesuālo darbību daudzumu, procesa dalībnieku attieksmi un citus objektīvus apstākļus, kuri varēja būt par iemeslu kriminālprocesa pabeigšanai saprātīgā termiņā.

Jeļena Groma kriminālprocesuālo termiņu formulē šādi: kriminālprocesuālais termiņš ir ar tiesību normu vai ar tiesību normu piemērošanas aktu noteikts laika periods vai moments, kuram iestājoties vai kura laikā personām, kas iesaistītas kriminālprocesā, ir pienākums vai tiesības veikt noteiktas procesuālas darbības vai arī atturēties no to īstenošanas (*Groma, 2015*).

Viena no būtiskām problēmām kriminālprocesa pabeigšanai saprātīgā termiņā ir tāda, ka kriminālprocesā piedalās vairākas personas, kurām ir tiesības uz aizstāvību. Piemēram, ir vairāki aizdomās turētie, cietušie, liecinieki, kā arī nereti noziedzīgie nodarījumi ir ilgstoši, turpināti vai arī personas nodarījumā konstatējama noziedzīgo nodarījumu daudzējādība. Tātad, jo vairāk iesaistīto personu, kā arī, ja pastāv noziedzīgu nodarījumu kopība, jo ilgāku laiku noritēs kriminālprocess.

Sarežģītas lietas visnotaļ ir arī tās, kas saistās ar ekonomiska rakstura noziegumiem, jo ekonomiska rakstura noziegumos visnotaļ būs liels procesuālo darbību skaits, līdz ar to arī to izskatīšana var ieilgt. Uzskatu, ka ekonomiska rakstura noziegumiem, kas ir sevišķi smagi vai smagi, nevajadzētu piemērot saprātīga termiņa neievērošanu.

Jāmin arī tas, ka procesa virzītāja lietvedībā ir vairāki kriminālprocesi. Pārsvārā pat tik daudz, ka katru dienu neizdodas pievērsties konkrētajam kriminālprocesam. Protams, primāri ir pievērsties sevišķi smagiem un smagiem noziegumiem, un tādiem, kas saistīti ar īpaši aizsargāto personu interesēm, tas ir, nepilngadīgie, invalīdi, personām, kas cietušas no seksuālas vardarbības, personām, kurām radīti smagi miesas bojājumi, kā arī personām, kuras cietušas no noziedzīga nodarījuma, kas, iespējams, veikts rasistisku, nacionālu, etnisku vai reliģisku motīvu dēļ. (*Kriminālprocesa likums, 2005*). Iepriekš minētie apstākļi ir tikai neliela daļa no tiem apstākļiem, kas kaut nedaudz, bet ietekmē kriminālprocesa pabeigšanu saprātīgā termiņā.

Pamatojoties uz Eiropas Parlamenta un Padomes 2011. gada 13. decembra Direktīvas Nr. 2011/93/ES par seksuālas vardarbības pret bērniem, bērnu seksuālas izmantošanas un bērnu pornogrāfijas apkarošanu 20. panta 3. punkta a apakšpunktā noteikto: „cietušā bērna nopratināšana tiek veikta, nepieļaujot nepamatotus kavējumus, pēc tam, kad fakti ir ziņoti kompetentajām iestādēm” (*Par seksuālas vardarbības pret bērniem, bērnu seksuālas izmantošanas un bērnu pornogrāfijas apkarošanu, 2011*). Direktīva apliecina arī Kriminālprocesa 96.¹ pantā noteikto par nepilngadīgajiem.

Kriminālprocesā saprātīga termiņa sākums ir ar dienu, kad paziņota apsūdzība, tas ir, izmeklēšanas sākšanas datums (*Vitkauskas, Dikov, 2012*). Tam nevar piekrist, jo apsūdzības paziņošana un izmeklēšanas sākšanas datums visbiežāk atšķirsies. Ir nepareizi par saprātīga termiņa sākuma posmu uzskatīt brīdi, kad kriminālprocess uzsākts, jo nereti kriminālprocess tiek uzsākts bez cietušās personas noteikšanas, kas, protams, ir visai nepareizi, jo, ja neizdodas atrast cietušo, tad kriminālprocesu nākas izbeigt. Iespējams, ka nelietderīgi tiek patērēti lieli resursi.

Dažkārt viens no iemesliem, kāpēc kriminālprocess ieilgst, ir nolēmumu pārsūdzēšana. Piemēram, kaut vai viens no apsūdzētajiem vēlas pārsūdzēt spriedumu. Protams, ir iespēja izdalīt

kriminālprocesu pret personu, kura pārsūdz spriedumu. Var būt tā, ka kasācijas instance konstatē, ka Krimināllikuma un Kriminālprocesa likuma normas ir piemērotas nepareizi pret visiem apsūdzētājiem. Tātad kriminālprocesa izdalīšana var būt gan efektīva, gan neefektīva. Tādējādi var pagarināties kriminālprocesa ilgums.

2. Tiesību uz kriminālprocesa pabeigšanu saprātīgā termiņā izpratne

Kriminālprocesa ilgums un tiesības uz kriminālprocesa pabeigšanu saprātīgā termiņā jau kādu laika posmu tiek uzskatīts par vienu no aktuālākajiem kriminālprocesa jautājumiem (*Eiro Temīda, 2011*). Ir vairāki desmiti lietu, kas norit jau gadiem, un ir pamats domāt par saprātīga termiņa ievērošanu.

Kriminālprocesa likuma 1. pantā noteiktais mērķis, proti, nodrošināt efektīvu Krimināllikuma normu piemērošanu un krimināltiesisko attiecību taisnīgu noregulējumu bez neattaisnotas iejaukšanās personas dzīvē (*Kriminālprocesa likums, 2005*). Šeit ir arī vērtējams apstāklis, kas tad īsti ir neattaisnota iejaukšanās personas dzīvē.

Kriminālprocesa norise saprātīgā termiņā ir ārkārtīgi svarīga visai tieslietu sistēmai, jo jebkura nevajadzīga kavēšanās visbiežāk novedīs pie uzticēšanās zaudēšanas tieslietu sistēmai (*Simović, Šikman, 2018*). Uzticēšanās zaudēšana vēlāk var izpausties kā nesadarbošanās vai nepilnvērtīga sadarbšanās kriminālprocesā iesaistītajām personām un tiesību aizsardzības iestādēm. Likuma noteiktā prasība, ievērot saprātīgus krimināllietas iztiesāšanas termiņus, paredz sarežģītu darbu, kā arī svarīgu lēmumu pieņemšanu sarežģītos apstākļos, izmantojot tādus paņēmienus un metodes, kas veicina pierādījumu pārbaudi un novērtēšanu (*Poļevaja, 2019*). Tātad katra procesuālā kļūda var veicināt un veicinās to, ka kriminālprocess ieilgs un netiks ievērots saprātīgs termiņš.

Savlaicīgai kriminālprocesa pabeigšanai, cita starpā, ir liela nozīme, lai sasniegtu minimālo laiku no nozieguma izdarīšanas līdz noziedzīgam nodarījumam piemērojamām sankcijām. Tās nozīme atspoguļojas negatīvās ietekmes samazināšanas līmenim vai tā novēršanai, kas ir pakļauta atbildētājam kriminālprocesa laikā, kas ir kriminālsankcijas raksturs (*Panter, 2016*). Faktiski, jo ātrāk piemēros sankcijas par noziedzīgu nodarījuma veikšanu, jo tās būs efektīvākas.

Valstij ir pienākums nodrošināt tiesvedības procesa norisi saprātīgā termiņā. Aizstāvības lietišķa attieksme pret izmeklēšanu un tiesvedības procesu, procesu var gan paātrināt, gan paildzināt (*Eiro Temīda, 2011*). Piemēram, piesakot kādus lūgumus vai noraidījumus, process ieilgs.

Uzskatu, ka gadījumos, kad apsūdzētās vai aizdomās turētās personas neattaisnotu iemeslu dēļ vairākkārtīgi ir pārceltas tiesas sēdes vai izmeklēšanas darbības, apsūdzētās vai aizdomās turētā personas tiesībām uz kriminālprocesa pabeigšanu saprātīgā termiņā ir jāzūd.

Autors piedāvā Kriminālprocesa likuma 61. panta piektajai daļai pievienot 1. apakšpunktu un to izteikt šādā redakcijā: “Izņemot gadījumus, kad persona, pret kuru uzsākts kriminālprocess, ar savu darbību vai bezdarbību veicina to, ka kriminālprocesu nebūs iespējams pabeigt saprātīgā termiņā”. Protams, tas nenozīmē, ka izmeklēšanas iestāde vai tiesa speciāli paildzinās kriminālprocesu, tādējādi norādot, ka tā nav ieinteresēta konkrētā kriminālprocesa pabeigšanai saprātīgā termiņā.

Protams, ja mēģinās kriminālprocesu sasteigt, tas visnotaļ atspoguļosies tā kvalitātē.

3. Tiesu prakse jautājumā par tiesību uz kriminālprocesa pabeigšanu saprātīgā termiņā ievērošanu

Latvijas tiesu prakse nav vienveidīga attiecībā uz saprātīga termiņa neievērošanu. Pie līdzīgiem apstākļiem tiesas atzīst, ka ir notikusi saprātīga termiņa neievērošana, vai arī saprātīgs termiņš ievērots.

Atbilstoši Eiropas Cilvēktiesību tiesas judikatūrā paustajām atziņām, laika skaitīšana kriminālprocesā iesākas ar brīdi, kad, kompetentas iestādes ir paziņojušas kādai personai par to, ka tā tiek turēta aizdomās par kriminālnoziedzuma izdarīšanu (*Rīgas apgabaltiesas Krimināllietu tiesu kolēģijas spriedums, 2014., Nr. 11095050510*).

Parasti, iemesli kāpēc persona nav ieradies uz tiesas sēdi, ir tādi, kas uzskatāmi par nepietiekamiem. Visi apstākļi, kas ietekmē lietas izskatīšanas termiņus, ir vērtējami par labu apsūdzētajam (*Aizliegtais paņēmieni, 2017*).

Sākotnēji kriminālprocesa izbeigšana uz Kriminālprocesa likuma 14. panta pamata nebija pārāk bieža. Pēc Kriminālprocesa likuma 2009. un 2010. gada grozījumiem, ar kuriem noteica, ka saprātīga termiņa neievērošana var būt pamats, lai personu atbrīvotu no kriminālatbildības vai samazinātu sodu, būtiski pieauga lietu skaits, kurās apsūdzētie izteica to, ka saprātīgs termiņš netiek ievērots (*Augstākā tiesa, 2014*).

Piemēram, Anglijā, Maģistrātu tiesā, kas izskata mazāk smagus nodarījumus, tiesa var rīkoties apsūdzētā prombūtnes laikā, ja ir pārliecināta, ka pavēste atbildētājam tika piegādāta saprātīgā termiņā (*Spronken, Attinger, 2005*). Kriminālprocesa likuma 464. panta pirmā daļa nosaka, ka “Krimināllietu par kriminālpārkāpumu un mazāk smagu noziedzumu tiesa var iztiesāt bez apsūdzētā piedalīšanās, ja apsūdzētais atkārtoti bez attaisnojoša iemesla neierodas uz tiesas sēdi vai ir iesniedzis tiesai lūgumu par krimināllietas iztiesāšanu bez viņa piedalīšanās”. Uzskatu, ka Kriminālprocesa likumā nepieciešams veikt izmaiņas, izslēdzot apstākli, ka lietu izskata tikai tad, ja atkārtoti bez attaisnojoša iemesla apsūdzētais neierodas uz tiesas sēdi. Kriminālprocesa likuma 464. panta pirmā daļa ir jāizsaka šādā redakcijā: “Krimināllietu par kriminālpārkāpumu un mazāk smagu noziedzumu tiesa var iztiesāt bez apsūdzētā piedalīšanās, ja apsūdzētais bez attaisnojoša iemesla neierodas uz tiesas sēdi vai ir iesniedzis tiesai lūgumu par iztiesāšanu bez viņa piedalīšanās”. Tādējādi tieslietu sistēma varētu ietaupīt resursus.

Nereti ir gadījumi, kad apsūdzētais vai aizdomās turētais vairākkārtēji neierodas uz tiesas sēdi vai izmeklēšanas iestādi, aizbildinoties ar to, ka ir veselības traucējumi. Uzskatu, ja tiesai vai izmeklēšanas iestādei ir pamats uzskatīt, ka ārsts sniedzis nepatiesu ziņojumu par to, ka persona nevar piedalīties procesuālajās darbībās, sakarā ar veselības traucējumiem, tie var pieaicināt neatkarīgus ārstus, kas izmeklētu procesa dalībnieku. Ja ārstu atzinums būtu tāds, ka apsūdzētajam vai aizdomās turētajam nav tādas veselības problēmas, lai nevarētu piedalīties procesuālajās darbībās, tad nepieciešams ārstam, kas raksta ziņojumu par to, ka apsūdzētajam ir veselības problēmas, kas liedz piedalīties procesuālajās darbībās, noteikt kriminālatbildību par nepatiesu ziņu sniegšanu. Uzskatu, ka Krimināllikums jāpapildina ar 138¹. pantu šādā redakcijā: “Par ārstniecības personas profesionālo pienākumu negodprātīgu pildīšanu, kas izpaužas kā nekorekta ziņu sniegšana izmeklēšanas iestādei vai tiesai. Soda ar īslaicīgu brīvības atņemšanu, vai ar piespiedu darbu, vai ar naudas sodu.

Secinājumi un priekšlikumi

Pētījuma ietvaros secināts, ka Kriminālprocesa likuma 61. panta piektajai daļai jāpievieno 1. apakšpunktu šādā redakcijā: “Izņemot gadījumus, kad persona, pret kuru uzsākts kriminālprocess, pati ar savu darbību vai bezdarbību veicina to, ka kriminālprocesu nebūs

iespējams pabeigt saprātīgā termiņā”. Protams, tas nenozīmē, ka izmeklēšanas iestāde vai tiesa speciāli paildzinās kriminālprocesu, tādējādi norādot, ka tā nav ieinteresēta konkrētā kriminālprocesa pabeigšanai saprātīgā termiņā.

Kriminālprocesa likuma 464. panta pirmā daļa nosaka, ka “Krimināllietu par kriminālpārkāpumu un mazāk smagu noziegumu tiesa var iztiesāt bez apsūdzētā piedalīšanās, ja apsūdzētais atkārtoti bez attaisnojoša iemesla neierodas uz tiesas sēdi vai ir iesniedzis tiesai lūgumu par krimināllietas iztiesāšanu bez viņa piedalīšanās”. Uzskatu, ka Kriminālprocesa likumā nepieciešams veikt izmaiņas, izslēdzot apstākli, ka lietu izskata tikai tad, ja atkārtoti bez attaisnojoša iemesla apsūdzētais neierodas uz tiesas sēdi. Kriminālprocesa likuma 464. panta pirmā daļa ir jāizsaka šādā redakcijā: “Krimināllietu par kriminālpārkāpumu un mazāk smagu noziegumu tiesa var iztiesāt bez apsūdzētā piedalīšanās, ja apsūdzētais bez attaisnojoša iemesla neierodas uz tiesas sēdi vai ir iesniedzis tiesai lūgumu par krimināllietas iztiesāšanu bez viņa piedalīšanās”. Tādējādi tieslietu sistēma varētu ietaupīt resursus.

Uzskatu, ka Krimināllikumā nepieciešams iekļaut 138¹. pantu un to izteikt šādā redakcijā: “Par ārstniecības personas profesionālo pienākumu negodprātīgu pildīšanu, kas izpaužas kā nekorekta ziņu sniegšana izmeklēšanas iestādei vai tiesai. Soda ar īslaicīgu brīvības atņemšanu, vai ar piespiedu darbu, vai ar naudas sodu”.

Izmantotie avoti un literatūra

1. *Kriminālprocesa likums* (21.04.2005.). Latvijas Republikas likums. *Latvijas Vēstnesis*, 11.05.2005., Nr.74.
2. *Par seksuālas vardarbības pret bērniem, bērnu seksuālas izmantošanas un bērnu pornogrāfijas apkarošanu*. (13.12.2011.). Eiropas Parlamenta un Padomes direktīva 2011/92/ES. <https://eur-lex.europa.eu/legal-content/LV/TXT/PDF/?uri=CELEX:32011L0093&from=EN>, sk. 29.04.2020.
3. Aizliegtais paņēmieni (2017). *Kā notiek gumijas stiepsana tiesas slimības un komandējumi?* <https://www.lsm.lv/raksts/zinas/latvija/ka-notiek-gumijas-stiepsana-tiesas-slimibas-un-komandejumi.a237282/>, sk. 29.04.2020.
4. Augstākā tiesa (2014). *Aktuāls pētījums: Tiesu prakse par tiesībām uz kriminālprocesa pabeigšanu saprātīgā termiņā nav vienveidīga*. <https://juristavards.lv/zinas/263872-aktuals-petijums-tiesu-prakse-par-tiesibam-uz-kriminalprocesa-pabeigšanu-sapratiga-termina-nav-vienveidiga/>, sk. 01.04.2020.
5. Eiro Temīda (2011). *Tiesības uz kriminālprocesa pabeigšanu saprātīgā termiņā*. <https://advokati-juristi.temida.lv/lv/tiesibas-uz-kriminalprocesa-pabeigšanu-sapratiga-termina/>, sk. 29.04.2020.
6. Groma, J. (2015). *Kriminālprocesuālie piespiedu līdzekļi: aktuālie problēmjautājumi un tiesiskā regulējuma pilnveidošanas perspektīvas*. [Promocijas darbs]. https://www.rsu.lv/sites/default/files/dissertations/JGroma_promocijas_darbs.pdf, sk. 29.04.2020.
7. Līvmane, I. (2014). *Lietas izskatīšana saprātīgā termiņā*, <https://www.la.lv/lietas-izskatisana-sapratiga-termina%e2%80%a9>, sk. 29.04.2020.
8. Meikališa, Ā., Strada-Rozenberga, K. (2011. gada 29. novembris). Taisnīgums kriminālprocesā. *Jurista Vārds*. Nr. 48
9. Panter, E.R.E. (2016). Analysis of the Law on Protection of Right to Trial Within Reasonable Time. Retrieved 29.04.2020 from <http://documents.worldbank.org/curated/en/334481511857125090/text/121690-Analysis-of-the-Law-on-protection-of-right-to-trial-within-reasonable-time-EN.txt>
10. Poļevaja, I. (2019). Tactics and Methods Used by Defence Attorneys to Prevent Judicial Mistakes in the First Instance Court. *Socrates*, 2 (14), pp. 23-34. <https://doi.org/10.25143/socr.14.2019.2.023-034>
11. Rīgas apgabaltiesas Krimināllietu tiesu kolēģijas 2014. gada 14. oktobra spriedums lietā Nr. 11095050510. <https://www.tiesas.lv/nolemumi/pdf/195877.pdf>, sk. 29.04.2020.
12. Simović, M.N., Šikman, M. (2018). Efficiency of Criminal Proceedings – Between Expectations and Reality. *Journal of Criminology and Criminal Law*, 56 (3), pp.23-42. Retrieved 29.04.2020 from https://www.researchgate.net/profile/Mile_Sikman2/publication/330873521 EFFICIENCY OF CRIMINAL PROCEEDINGS - BETWEEN EXPECTATIONS AND REALITY/links/5c594237a6fdcc6b5e3abe7/EFFICIENCY-OF-CRIMINAL-PROCEEDINGS-BETWEEN-EXPECTATIONS-AND-REALITY.pdf
13. Spronken, T., Attinger, M. (2009). Procedural Rights in Criminal Proceedings: Existing Level of Safeguards in the European Union. *European Commission*. Retrieved 29.04.2020 from https://papers.ssrn.com/sol3/papers.cfm?abstract_id=1440204

14. Vitkauskas, D., Dikov, G. (2012). *Protecting the Right to a Fair Trial Under the European Convention on Human Rights*. Retrieved 29.04.2020 from <https://rm.coe.int/168007ff57>

Summary

In this publication it was research the completion of the criminal proceedings within a reasonable time. Main goal of the publication was to discover a problem of the victim has not been granted the right to have the criminal proceedings completed within a reasonable time. The raised aim was to study the right to the completion of criminal proceedings within a reasonable time as one of the basic principles of criminal proceedings.